

# Regiondirektörens rapport

28 april 2026



## Innehållsförteckning

<b>Regiondirektörens rapport .....</b>	<b>1</b>
<b>Inledning.....</b>	<b>3</b>
<b>Aktuella händelser .....</b>	<b>5</b>
Region Norrbotten i lokala medier .....	5
<b>Avrapportering av pågående ärenden .....</b>	<b>5</b>
<b>Information från verksamheten .....</b>	<b>6</b>
Division Medicin och akut omhändertagande .....	6
Division Opererande och diagnostik.....	7
Division Nära.....	9
Division Regionstöd .....	11
<b>Regiongemensamt .....</b>	<b>11</b>
Hälso- och sjukvårdsavdelningen .....	11
Regionstaben.....	14

## Inledning

I denna rapport går bland annat att läsa om den positiva nyheten att telefon-tillgängligheten till primärvården ökar genom att flera hälsocentraler sedan 2025 visar på en förbättrad telefontillgänglighet.

Det går också att läsa om Folktandvårdens koncept med lärlingar, som innebär att norrbottningar från och med 18-årsålder som är nyfikna på yrket har möjlighet att ta del av vardagen vid en tandvårdsklinik. Totalt anställs tio lärlingar vid folktandvårdskliniker ute i länet under tre till sex månader.

En viktig del kopplat till länets kompetensförsörjning är den positiva utvecklingen avseende personalbostäder i Malmfälten. Bland annat har ett avtal tecknats som möjliggör 20 nya boenden i Gällivare och flera andra regionala förändringar avseende hantering av bostäder har genomförts.

Utöver detta är det värt att nämna att Region Norrbotten har genomfört olika rekryteringsinsatser i såväl Finland som Holland under året. Insatserna har genomförts av representanter från verksamheter samt HR-avdelningen. I Finland har regionen deltagit i rekryterings- och utbildningsmässor. Satsningen är strategisk och syftar till att ta tillvara kompetens från nyutexaminerade vårdprofessioner i Finland för att stärka regionens långsiktiga kompetensförsörjning. I Holland har Region Norrbotten deltagit i Emigration Expo i Utrecht – Europas största mässa för personer som överväger att flytta utomlands – tillsammans med Arbetsförmedlingen EURES, Norrbottens kommuner och Luleå tekniska universitet. Syftet var att rekrytera främst läkare och sjuksköterskor. Intresset för vården i Norrbotten var stort, och många besökare hade redan påbörjat språkliga förberedelser inför kravet på svenska på C1-nivå för svensk legitimation.

Avseende Regionens nya sjukhus i Kiruna har avtal mellan Region Norrbotten och LKAB tecknats för finansieringen av projektet. Regionstyrelsen har beslutat att NCC blir samverkansentreprenör för fas 1 som innefattar planering och utveckling av hur sjukhuset ska byggas och fungera.

Inom verksamhetsområde Anestesi, Operation och Intensivvård har arbete med att öppna fler operationssalar gett positiv effekt och bidragit till att öka såväl flöden som produktionen. Inom flera områden pågår arbete med att korta vårdköerna, bland annat med gott resultat avseende höftoperationer.

Under våren har Sussa-regionerna genomfört en förstudie för att identifiera och prioritera gemensamma förbättringsbehov av vårdinformationssystemet Cosmic. Analysen visar att de viktigaste utvecklingsmöjligheterna främst handlar om prestanda, konfiguration och hur systemet används i vardagen, inte bara teknik. Ett stort antal åtgärder har redan vidtagits för att justera avvikelser sedan driftsättningen i Region Norrbotten. Tillsammans med leverantören inleder regionerna nu ett större förbättringsarbete med fokus på att snabbt stärka produktivitet och användarupplevelse i det dagliga arbetet. Insatserna genomförs stegvis och omfattar såväl snabba förbättringar som

långsiktiga utvecklingsinsatser för en hållbar och effektiv användning av Cosmic över tid. Förbättringsarbetet kommer att ske stegvis och med fokus på det som ger störst nytta, vilket handlar om justeringar som förenklar det dagliga arbetet, tydligare och mer enhetliga arbetsätt, bättre stöd till medarbetare och chefer samt ökad samordning mellan regionerna. Arbetet påbörjas så snart samtliga Sussa-regioner beslutat om arbetet.

Det pågår även ett arbete i regionen med en ny regional handlingsplan för folkhälsa, mot bakgrund av att nuvarande strategi löper ut vid årsskiftet. Handlingsplanen planeras vara färdig i juni 2027, och nu genomförs ett arbete med att ta fram ett förslag på upplägg av handlingsplanen.

Vidare är Region Norrbotten som tidigare känt en Pep-region, vilket innebär att regionen i samarbete med Generation Pep tar ett samlat och långsiktigt ansvar för att skapa bättre förutsättningar för barn och ungas hälsa i hela länet. För att skapa en gemensam riktning i arbetet har ett årshjul tagits fram med bland annat återkommande aktiviteter. Under året har flera uppskattade initiativ genomförts, bland annat Pep-kilometern under påsklovet, som uppmuntrade daglig rörelse i minst sju dagar för att skapa rörelseglädje och främja aktiva vanor, särskilt under lov. Men vare sig det är lov eller vardag finns alltid möjligheter till att röra på sig. Genom att ta till vara på små och stora tillfällen till rörelse kan vi tillsammans skapa glädje, gemenskap och goda vanor – oavsett ålder.

Avslutningsvis vill jag säga att det är jätteroligt att vara på plats i Region Norrbotten som ny regiondirektör. Jag ser fram emot att fortsätta på det inslagna spåret och bygga vidare på det goda arbete som redan bedrivs inom regionen. Det avser såväl regionens samlade uppdrag för hälso- och sjukvård som regional utveckling. Framåt vill jag fortsatt hålla farten uppe i arbetet med fokus på kvalitet och tillgänglighet i regionens samtliga verksamheter!

Anna Alm Andersson

Regiondirektör

## Aktuella händelser

### Region Norrbotten i lokala medier

Att en samverkansentreprenör för Region Norrbottens nya sjukhus i Kiruna har upphandlats får stor uppmärksamhet i branschmedia.

Örnässets hälsocentral är nu en ”grön ö” inom primärvården, vilket innebär att hälsocentralen har egna medarbetare och inte längre är beroende av inhyrd bemanning. Nyheten om detta får stor uppmärksamhet i sociala medier och även lokalmedia lyfter det goda exemplet.

Väntetider i vården har identifierats som en av de viktigaste valfrågorna av Sveriges radio. Därför besöker P1 olika regioner i Sverige för att belysa vårdköerna just där. När turen kommer till Norrbotten får flera representanter från regionen berätta om utmaningar och de lösningar som finns. Några patienter berättar om sina upplevelser. Inslagen sänds i P1 morgon och Studio ett och får även spridning i lokala sändningar runt om i landet.

## Avrapportering av pågående ärenden

### Pågående och planerade åtgärder gällande tillgängligheten inom barn- och ungdomspsykiatri

Barn- och ungdomspsykiatri (BUP) i Region Norrbotten har under lång tid haft ett omfattande ansvar för barn och ungas psykiska ohälsa, oavsett vårdnivå. Detta har medfört hög belastning och tillgänglighetsutmaningar inom specialistvården. Den organisationsförändring som trädde i kraft i januari 2026, med införandet av *En Väg In* och länsgemensamma första linjens insatser i primärvårdens regi, innebär en nödvändig strukturförändring. Förändringen skapar bättre förutsättningar för tydliga vårdflöden och rätt vård på rätt nivå.

BUP står idag organisatoriskt starkare än tidigare, med länsgemensamma team, standardiserade vårdprogram och förbättrad resursfördelning. Införandet av stegvis vård och *En Väg In* bedöms på sikt förbättra tillgängligheten, samtidigt som fortsatt stöd och samordning kommer att behövas.

### Granskning av arbetet med psykisk ohälsa hos äldre

Regionstyrelsen beslutade den 5 april 2023, vid behandlingen av Revisionsrapport *Arbetet med psykisk ohälsa hos äldre*, att bland annat ge regiondirektören i uppdrag att följa upp andelen äldre som fått diagnosen psykisk ohälsa och vilka behandlingsåtgärder de har ordinerats. Nedan följer återrapportering av de åtgärder som har genomförts.

Primärvården arbetar sedan en tid tillbaka med psykosociala team, inom vilka bland annat äldre och deras särskilda behov hanteras kring psykisk ohälsa. Om en patient är ansluten till hemsjukvård eller särskilt boende sker samverkan med den kommunala primärvården. Specialistpsykiatri stödjer och agerar som konsult vid behov och på regelbunden basis.

Ansvarsfördelningen inom organisationen är väl förankrad och samverkan sker löpande med Norrbottens kommuner. Samverkan sker också lokalt med de 14 kommuner Region Norrbotten samverkar mot. SIP (Samordnad Individuell Plan) upprättas för patienter inneliggande vid psykiatrisk slutenvård för vidare planering i hemmet. Region Norrbotten ser över flöden för smidigare process för patienten genom programmet *Tillgängliga för norrbottningen*. Verksamheten arbetar, leder och styr löpande enligt den beslutade handlingsplanen för suicidprevention.

## Information från verksamheten

### Division Medicin och akut omhändertagande

#### VO Neuro och rehabilitering

Rehabiliteringsmedicin får var tredje år besök av representanter från CARF (Commission on the Accreditation of Rehabilitation Facilities) som går igenom verksamheten för att se att den uppfyller gällande standard, som en del i ett systematiskt arbete för kvalitet, struktur och långsiktig utveckling. Efter det senaste besöket av CARF har verksamheten återigen blivit formellt godkänd för ytterligare tre år.

#### VO Akut omhändertagande

Verksamhetsområde Akut omhändertagande har beviljats nationella medel (NÖK-medel) för kompetenshöjande satsning för alla sekreterare inom alla kliniker samt primärvården i Norrbotten, i syfte att bland annat stärka vårdokumentationens kvalitet. Utbildningen startar i höst.

I samband med införandet av Cosmic beslutades att VO Akut omhändertagande numera är akutkliniker. För att säkerställa korrekta arbetsätt och journalhantering behöver klinikerna en egen gemensam sekreterarorganisation. Denna är länsgemensamt uppbyggd, vilket innebär att sekreterarna inte är stationerade på en specifik ort och arbetet kan således fördelas effektivt utifrån behov. Organisationen är färdigetablerad i Piteå, Gällivare och Kiruna, och pågår i Kalix för att sedan starta i Sunderbyn.

Vid Sunderby sjukhus har en gemensam vårdplatskoordinator införts för att fungera som en länk mellan akutmottagningen och samtliga verksamheter med somatiska vårdplatser, med målet att säkerställa effektiva och patient-säkra flöden för patienter i behov av slutenvård.

Upphandling av nya ambulanser är slutförd.

#### VO Hjärtsjukvård

Hjärtmottagningens läkarmottagning har genom ett förbättringsarbete, där samtliga medarbetare varit delaktiga, tagit fram en handlingsplan för att öka antalet tider till läkarmottagning samt kvalitetssäkra väntelistorna.

## Division Opererande och diagnostik

### VO AnOpIVA

Vårens introduktionsdag för cirka 20 nyanställda medarbetare inom Anestesi, Operation och Intensivvård (AnOpIVA) har genomförts. Bland annat behandlades verksamhetens organisation, ledning och uppdrag, regionens verksamhetsmodell, verksamhetens mål och prioriterade områden samt dialog om värdegrund, etik, tystnadsplikt och delaktighet.

Sammantaget ökar AnOpIVA sin bemanning. Vakanser kvarstår vid vissa enheter, vilket innebär fortsatt behov av bemanningssjuksköterskor samt kompletterande lösningar såsom ”fly-in/fly-out”. Läkargruppen är stafettfri (ingen inhyrd bemanning) och har under vissa veckor stöttat andra IVAK-enheter i länet samt operationsverksamheten i Kalix vissa dagar. Verksamheterna fortsätter att utvecklas och samarbete och samverkan stärks, både internt och med andra verksamheter.

I Kalix ökar produktionen med två operationssalar i drift och utvecklade flöden genom hela det perioperativa förloppet. Rotation av anestesiläkare från Sunderbyn möjliggör att en lägre åldersgrupp barn kan opereras i Kalix. Under våren startar även vissa ingrepp (venportar) i Kalix, vilket frigör operationstid i Sunderbyn. Ombyggnation av sterilcentralen pågår och instrumenthantering planeras delvis kunna starta redan före sommaren. I Gällivare vidareutvecklas opererande kliniker för att optimera nyttjandet av operationssalarna och planeringen av patienter med behov av postoperativ övernattnings. Arbetet sker i nära koppling till tillgången på vårdplatser dygnet runt. Vid Sunderby sjukhus uppnås målet om elva bemannade operationssalar vissa dagar varje vecka. Arbetet med att förbättra operationsprocesserna fortsätter, liksom samarbeten kopplade till bland annat barnoperationer och robotkirurgi.

I Gällivare (Intensivvårdsavdelningen, Hjärtintensivavdelningen och Postoperativa avdelningen) sker positiv utveckling av rekryteringen av undersköterskor, vilket bedöms bidra till en mer robust grundbemanning med egen personal. Ett utökat samarbete med laboratorieverksamheten nattetid har etablerats. En gemensam administrativ tjänst tillsammans med Bild- och funktionsmedicin planeras för att stödja och avlasta chefer och medarbetare i administrativa uppgifter vid båda enheterna. Traumaövningar tillsammans med akutmottagningen genomförs regelbundet och interna utbildningsinsatser har återupptagits. Vid Sunderby sjukhus Postoperativ avdelning inleds samarbete med kirurgavdelning för att möjliggöra rotationstjänstgöring. Sunderbyns Intensivvårdsavdelning (IVA) har haft en hög beläggningsgrad under årets början, vilket visar behovet av de nio öppna IVA-platserna.

### VO Allmätkirurgi och Urologi

De tre vårdavdelningarna fortsätter att utvecklas, vilket resultat från mars 2025 till mars 2026 visar (ökning av vårddygn med 16,5 procent). Vidare är den personcentrerade vården implementerad på alla vårdavdelningar, vilket

bidrar till ett förbättrat arbetssätt med fokus på en värdeskapande vård för patienterna. Sjuksköterskor anställda av regionen fortsätter att öka med målet att minska antalet inhyrda sjuksköterskor på sikt. Kostnaden för inhyrd bemanning har minskat med 22 procent jämfört med samma period ifjol. Vid Kirurgiska verksamheten i Gällivare påbörjar tre tillsvidareanställda specialistläkare sina anställningar under våren och hösten, vilket bidrar till att verksamheten i det närmaste bemannas med egen personal.

Antal operationer inom kliniken har ökat med 10 procent, vilket är ett resultat av såväl högre tilldelning på operation som ökningen av antal öppna vårdplatser. Kostnader för personal och vårdmaterial har ökat, som även det är en följd av en ökad produktion.

Verksamheten arbetar systematiskt för att optimera patientflödena utifrån utmaningar med vårdköer. Antal producerade vårdkontakter (ny- och återbesök) inom öppenvården har ökat (8,8 procent) inom såväl kirurgisk verksamhet som urologisk verksamhet jämfört med samma period ifjol.

### **VO Bild- och funktionsmedicin**

En länsträff för konventionell röntgen har genomförts med syftet att stärka samordning och samsyn i länet med deltagare från både Bild- och funktionsmedicin och primärvården. Ett konkret resultat var en gemensam inriktning att arbeta mer systematiskt med bildoptimering i samverkan med medicinska fysiker samt att ytterligare harmonisera arbetssätt i länet, i syfte att stärka kvalitet och effektivitet.

### **VO Vårdtillgänglighet**

Sedan november 2025 hanterar Avropsfunktionen vid Bemanningscentrum avvikelser kopplade till inhyrd bemanning och bemanningsbolag. Detta har bidragit till kortare handläggningstider och en mer konsekvent uppföljning, inklusive att fler viten har kunnat tas ut.

Efter en provperiod med medicinsk sekreterare vid Bemanningscentrum har beslut fattats om att förstärka funktionen. I nuläget har tre medicinska sekreterare anställts, med uppdrag att stödja flera verksamheter i regionen. Märkbart resultat av funktionen är fler skrivna diktat (information som talats in av vårdpersonal som sedan omvandlas till skriftlig text). En förstärkning av funktionen innebär således att fler diktat kan behandlas, vilket minimerar risken att de förblir oskrivna och att patienter inte kan gå vidare i behandlingsprocessen. En grundligare utvärdering kommer att genomföras efter sommaren för att bedöma vidare effekter.

Vårdgarantienheten deltar i arbetsgruppen för Nationell Vårdförmedling, där gemensamma arbetssätt tas fram för ett mer jämlikt erbjudande av vård i landet. I en första fas utvecklas rutiner för katarakt (grå starr), som därefter kan användas som grund även för andra vårdprocesser.

## VO Obstetrik och Gynekologi

Verksamheten inom obstetrik och gynekologi har under perioden intensifierat arbetet med PKS (produktions- och kapacitetsstyrning) och genomfört riktade åtgärder för att minska väntelistor och förbättra tillgängligheten. Under mars genomfördes en lördagsmottagning som bidrog till att minska köläget. Ytterligare lördagsmottagningar är planerade.

## Division Nära

### VO Primärvård

Primärvården Luleå/Boden har tillsammans med Bodens kommun skrivit avtal och inlett ett samarbete vad gäller Familjecentralsliknande verksamhet. Arbetet fortskrider med målsättningen att det ska implementeras på fler platser, antingen som regelrätta Familjecentraler alternativt Familjecentralsliknande verksamheter i samverkan.

Andelen vårdinitierade digitala ärenden har ökat successivt de senaste åren, från 8 procent i början av 2024 till 11 procent i början av 2025 och vidare till 33 procent under 2026. Övriga ärenden av administrativ karaktär ligger stabilt kring 25 procent av de digitala ärendena. Samtidigt minskar andelen ärenden där invånare söker vård via chatt, i takt med förbättrad telefontillgänglighet i Tele-Q. I början av 2024 utgjorde ”sök vård” 92 procent av de digitala ärendena (inklusive administrativa), sjönk till 63 procent i början av 2025 och uppgår i början av 2026 till 44 procent. Verksamheten kopplar utvecklingen tydligt till förbättrad telefontillgänglighet – i början av 2025 hade tio hälsocentraler under 70 procents telefontillgänglighet, medan endast två hälsocentraler i egen regi ligger under denna nivå ett år senare. Sammantaget indikerar detta att medborgarna i första hand föredrar kontakt med primärvården via telefon.

Under inledningen av 2026 har verksamheten nyrekryterat 13 distriktsläkare och sex specialittjänstgöringsläkare (ST-läkare). Trots det har verksamheten fortsatt stor utmaning när det gäller kompetensförsörjning.

I mars genomfördes Primärvårdsdagen i det nya VO Primärvård för teamledare, övergripande MLA (medicinskt ledningsansvarig läkare), enhetschefer och verksamhetschefer samt HR-partner och controller. Syftet med dagen var att fördjupa kunskapen om prioriteringar och horisontella prioriteringar, utbyta erfarenheter kring PKS samt få inspiration genom Företagshälsovårdens föreläsning ”Från tanke till handling i min roll som ledare – struktur och återhämtning”, som en del av arbetet med Chefoskopet.

### VO Folk tandvård

Under december hade patienter i alla åldrar som besökte någon av folk tandvårdens verksamheter möjlighet att svara på en patientenkät via QR-kod eller i pappersformat. Totalt deltog 577 patienter i undersökningen. Andelen patienter som instämmer till stor del eller instämmer helt i frågorna är mycket hög. 94 procent av patienterna som besvarat enkäten tycker att de har fått tillräcklig information inför besöket. 96 procent upplever sig väl

informerade om mun- och tandhälsa samt eventuella problem vid besöket. När det gäller information om kostnad och kostnadsförslag är andelen nöjda 88 procent, och för information om vård och behandling är 97 procent nöjda. Gällande information om behandlingsalternativ är 94 procent nöjda. Vidare har 99 procent av patienterna svarat att de har förtroende för personalen, vilket visar på det engagemang och den kompetens som finns i tandvårdsteamet. Resultaten och patienternas kommentarer kommer att presenteras klinikvis, för att omhändertas som viktiga delar i förbättringsarbetet lokalt.

Rekrytering pågår avseende lärling i Folktandvården. Under förra året startade pilotomgång med konceptet. Målgrupp är de som funderat på att utbilda sig till ett tandvårdsyrke och som är nyfikna på att ta del av vardagen vid en tandvårdsklinik. För att antas ska den sökande vara norrbottning, ha fyllt 18 år och läst ett fullständigt gymnasieprogram. Totalt anställs tio lärlingar vid folktandvårdskliniker ute i länet, under tre till sex månader.

En ny specialist inom Orofacial medicin (OFM) examinerades i mars. OFM tillkom som den nionde och senaste tandvårdsspecialiteten under 2018. Målgruppen är vuxna patienter som behöver ett särskilt omhändertagande i tandvården. Det gäller exempelvis tandvård vid olika medicinska risktillstånd, infektionsutredningar inför och i samband med medicinsk behandling samt patienter med svåra psykiska och/eller fysiska funktionsnedsättningar. Som övriga avdelningar vid folktandvårdens specialisttandvård, Tandvårdens kompetenscentrum (TKC), tar OFM emot remisser från tandvård eller hälso- och sjukvård, offentlig som privat. I och med den andra examinerade OFM-specialisten är nu OFM-avdelningen vid TKC fulltalig.

Det är sedan många år möjligt att studera till tandhygienist på distans mot Universitetet i Karlstad och därigenom genomföra den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) i Norrbotten. Sedan förra året finns dessutom ett särskilt upplägg där ett antal utbildningsplatser är reserverade för sökande från länet. Det innebär att norrbottningar konkurrerar i en egen urvalsgrupp, vilket kan öka möjligheten till antagning, samt att de är garanterade att genomföra praktikperioderna i Norrbotten. Totalt ingår 15 veckors VFU vid någon av folktandvårdens kliniker.

## **VO Psykiatri**

Vuxenpsykiatrien kommer under den kommande perioden att prioritera arbetet med att analysera och omsätta resultaten från genomförd GAP-analys (skillnad mellan nuläge och önskat läge) inom området schizofreni. Arbetet syftar till att identifiera utvecklingsområden och vidta riktade åtgärder för att stärka kvalitet, patientsäkerhet och följsamhet till nationella riktlinjer inom den specialiserade vuxenpsykiatriska vården. Parallellt utgör kompetensförsörjning och rekrytering en överhängande och verksamhetskritisk utmaning för hela verksamhetsområdet. Rekryteringsfrågan kommer därför fortsatt att vara ett prioriterat strategiskt fokusområde.

Inom Vuxenpsykiatrins öppenvård i Gällivare har arbetet med införande av PKS fortsatt. Uppstartsarbete avseende SPOT (specialistpsykiatriskt omvårdnadsteam) pågår. Inom Vuxenpsykiatrins slutenvård i Gällivare pågår fortsatt arbete med rekrytering av vakanta tjänster.

Vuxenpsykiatrin i Piteå har arbetat med att se över flöden inom rehabteamet, med fokus på att stödja sjukskrivna patienter i återgång till egen försörjning. En kompetenshöjande utbildningsinsats inom hedersrelaterat våld har genomförts tillsammans med Kompetenscentrum mot våld.

Inom Sunderbyns vuxenpsykiatriska öppenvård har verksamhetschefer och läkarchef genomfört möten kopplat till PKS, i syfte att identifiera åtgärder som kan underlätta det fortsatta arbetet. Verksamheten fortsätter sitt samarbete med brukarorganisationen RSMH (Riksförbundet för social och mental hälsa).

Ett riskbedömningsteam har etablerats inom Rättspsykiatrin bestående av två mycket erfarna medarbetare med ansvar för strukturerade riskbedömningar avseende återfall i allvarlig brottslighet. Uppstarten sker i samarbete med Region Västernorrland, där verksamheten får stöd av en erfaren riskbedömare. Samarbetet bidrar till både kunskapsöverföring och kvalitetssäkring i införandet.

## Division Regionstöd

Under början av året har Regionstöd samverkat med vårddivisionerna kring bostadssituationen i Malmfälten och den bostadsbrist som föreligger. Situationen har lett till att chefer i vården har fått avsätta mycket arbetstid för att säkra boende till rekryterad eller inlånad personal. Arbetet har resulterat i justerad anvisning, vilket medför att det blir enklare att planera i förtid och veta vad som gäller. Stödet vid bokning har även utökats till att hantera boendefrågan i sin helhet med bokning av personalbostad, patienthotell och hotell vid ett och samma tillfälle. Utöver ovan regionala förändringar har även hyresavtal tecknats som möjliggör 20 nya boenden i Gällivare, vilka kommer finnas tillgängliga för bokning efter sommaren 2026.

## Regiongemensamt

### Hälso- och sjukvårdsavdelningen

#### Smittskydd

Det epidemiologiska läget avseende säsongsvirus visar på en minskning av influensa. Antalet fall har minskat till låga nivåer de senaste veckorna och närmar sig nu epidemislut. Under de senaste månaderna har spridning av Covid-19 varit på fortsatt låga nivåer, medan spridning av RS-virus har ökat och är därmed på medelhöga nivåer.

En konferens för smittskyddets kontaktläkare i Norrbotten har arrangerats i Luleå där frågor om bland annat Strama (Samverkan mot

antibiotikareststens) och arbete kring antimikrobiell resistens diskuterades. Sjuksköterskor på smittskydd har deltagit i en stor scenarioövning kring större mag-/tarmsmitta.

### Vårdhygien

Vårdhygien har denna månad samverkat med kommuner för hygienronder och arbete med resistenta bakterier på särskilda boenden.

### Patientsäkerhet

Patientsäkerhetsteamet, i samverkan med Läkemedel och Vårdhygien, leder Vårdsäkerhetsenhetens uppdrag från regionledningen (RLG), som innebär att inventera och starta upp mätningar av vårdskador. Inventering pågår för att se över vilka möjligheter olika system har samt hur andra regioner arbetar med mätningar. Uppdraget att inventera andel slutenvårdstillfällen orsakade av felaktig läkemedelsanvändning på regionövergripande nivå analyseras av Vårdsäkerhetsenhetens farmaceuter. En samlad återkoppling till RLG förväntas kunna presenteras innan sommaren.

Patientsäkerhet har även fått uppdraget att planera en workshop med temat ”Syftet med Patientsäkerhetsberättelsen”, som riktar sig till teamledarna på vårdsäkerhet och divisionsledningen. Eftersom det pågår ett arbete nationellt i NSG (Nationell samverkansgrupp) med att ta fram en ny mall för Patientsäkerhetsberättelsen (vilken beräknas vara klar i höst inför uppstarten av Patientsäkerhetsberättelserna) kommer denna workshop att genomföras i direkt anslutning till detta.

Patientsäkerhet fått i uppdrag av regiondirektören att ta fram ett standardiserat introduktionsunderlag för inhyrd bemanning. Arbetet är inlett i samverkan med Bemanningsenheten och en mall är framtagen som ligger ute på remiss hos berörda.

### Lex Maria

Handläggningstiderna är fortsatt långa från kännedom till anmälan, med anledning av förseningar i processens olika led. Under mars har tio Lex Maria-anmälningar skickats in till Inspektionen för vård och omsorg (IVO), vilket är ovanligt högt i jämförelse med tidigare år.

### Synergi

Nuvarande version av systemet Synergi Life 16 och 32 stöds inte längre av leverantören, vilket kan innebära att olika problem inträffar. Arbetet med att uppgradera systemet till en senare version är inlett i samverkan med IT och Patientsäkerhet.

### Statsbidrag

#### Statsbidrag 2025

Totalt erhöll Region Norrbotten 576 870 000 kronor (kr) i statsbidrag under 2025. Av dessa har regionen återlämnat 656 000 kr då ansökningar från verksamheterna saknades. Nedan framgår olika statsbidrag som tilldelats.

Inom området Tillgänglighet, vårdkapacitet och effektivitet har regionen tilldelats drygt 260 miljoner kronor (mnkr), vilka är medel avsedda för körtortningsinsatser, effektivisering av verksamheterna samt för att öka tillgängligheten. För Psykisk hälsa (exklusive Barn- och ungdomspsykiatri) har cirka 79 mnkr tilldelats. För Kvinnors hälsa har cirka 40 mnkr tilldelats. För God och nära vård har drygt 70 mnkr tilldelats och för Jämlik och effektiv cancervård har cirka 9 mnkr tilldelats. Vidare har statsbidraget Öka förskrivningen av fysisk aktivitet på recept om cirka 1,7 mnkr tilldelats regionen, för Förbyggande arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck har 500 000 kr tilldelats samt för Öka kunskapen om hbtqi-personers situation och främja mötesplatser har 125 000 kr tilldelats.

Civilförsvaret/beredskapsmedel inklusive läkemedel utgör drygt 91 mnkr. Ytterligare medel har tilldelats men redovisas ej då dessa omfattas av sekretess.

### **Statsbidrag 2026**

Inför 2026 har en del nya statsbidrag utlysts medan en del har minskat eller upphört. Bland annat upphör statsbidraget om drygt 2,2 mnkr för Rådgivning och annat personligt stöd enligt LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) och statsbidraget för Flickor och kvinnors hälsa minskas med nästan hälften. Nya medel för Kompetensförsörjning om cirka 18 mnkr för Norrbottens del utlyses.

Från och med mars 2026 publiceras information om samtliga statsbidrag samlat på Statskontorets hemsida. Detta för att underlätta och förbättra överblicken eftersom ett flertal myndigheter är inblandade i utlysning av statsbidrag.

### **Nära vård**

#### **Statsbidrag för omställning Nära vård 2026**

Region Norrbotten har för 2026 tilldelats 61,9 miljoner kronor (mnkr) i statsbidrag för God och Nära vård. I enlighet med nationell inriktning och regionala prioriteringar har 49,5 mnkr utfördelats till verksamheterna (motsvarande 80 procent av statsbidraget) i syfte att stärka genomförandekraften i omställningen till en god och nära vård. Den samlade beslutsprocessen för 2026 omfattar totalt 45 ansökningar och efter beredning har samtliga tillgängliga verksamhetsmedel för året fördelats. Utfördelningen omfattar såväl generella utvecklingsmedel som riktade satsningar, inklusive glesbyggsmedel till berörda hälsocentraler.

Inom verksamheterna pågår fortsatt flera utvecklingsarbeten kopplat till omställningen till nära vård och flera av dessa samlas inom programmet *Tillgängliga för norrbottningen* för att skapa ökad genomförandekraft. Bland annat innefattar det arbete för att stärka kontinuiteten och säkerställa fast läkarkontakt i primärvården, förbättra tillgängligheten och införa nya arbetsätt.

Ett antal utvecklingsprojekt som prioriteras i arbetet finansieras dels genom statsbidraget God och Nära vård, dels genom medel från Effektivitetsdelegationen. Region Norrbotten har beviljats 28,9 mnkr i bidrag från Effektivitetsdelegationen, fördelade över perioden 2025–2027. Medlen används för att finansiera fem centrala utvecklingsprojekt, vilka är Sjukhusvård i hemmet, Silverspåret, Fast läkarkontakt, Egenmonitorering och Personcentrerad vård. Projekten utgör viktiga delar av regionens samlade omställning till nära vård och syftar till att öka tillgänglighet, stärka kontinuitet, möjliggöra vård i hemmet, utveckla digitala arbetssätt samt stödja ett mer personcentrerat arbetssätt i verksamheterna.

Sammantaget används både statsbidrag God och Nära vård och medel från Effektivitetsdelegationen för att omsätta nationell styrning och regionala prioriteringar i konkret, samordnad och långsiktig verksamhetsutveckling, med fokus på faktisk genomförandekraft inom omställningen till nära vård.

## Regionstaben

### Dataskydd och juridik

Regionens dataskyddsombud har genomfört grundutbildning i dataskydd och utbildning i personuppgiftsincidenter för regionens dataskyddsorganisation i samband med att regionala utvecklingsnämnden har utsett dataskyddskontakter för deras verksamheter.

Regionjuristerna har genomfört en tvådagarsutbildning med ST-läkare om vårdjuridik samt genomgångar om offentlighet och sekretess för enheter inom laboratoriemedicin.

### Projektet nya VIS

I samråd med IT/Infra säkerhet och IT-arkitekt har styrgruppen för projektet nya VIS ("Förbättrad dokumenthantering") beslutat att justera tidplanen för projektet. Användartester, utbildning och lansering av nya VIS sker till hösten 2026. Parallellt pågår ett omfattande tekniskt arbete med förberedelser för testmiljö, migrering samt förstärkning av projektets tekniska resurser.

Samtidigt kvarstår en tidskritisk säkerhetsrisk kopplad till den nuvarande externa VIS-miljön, som bygger på en teknisk plattform där Microsofts säkerhetsstöd upphör den 14 juli 2026. Miljön utsätts idag kontinuerligt för in-trångsförsök och projektet arbetar nu med att hantera den aktuella säkerhets-situationen samtidigt som tillgången till kritiska publika dokument säkerställs för externa målgrupper (läs vårdgivarwebben och norrbotten.se). Sammanfattningsvis befinner sig projektet i ett intensivt genomförandeskede med tydligt fokus på teknisk stabilitet, riskreducerande åtgärder, samt fortsatt förberedelse inför ett säkert införande av nya VIS.

### Beredskap

Regionen deltar i projektet *Bårbussar ur ett hälso- och sjukvårdsperspektiv* inom ramen för NSPL (Nationell samordning, planering och ledning). Som en del av detta har regionen, tillsammans med Luleå Lokal Trafik (LLT),

genomfört praktiska övningar i att montera bårsystem i bussar i syfte att stärka den operativa förmågan att transportera många skadade vid masskadehändelser och därigenom bidra till ett stärkt civil- och totalförsvaret. Regionen har även deltagit i en workshop tillsammans med övriga regioner för att ta fram arbetssätt för ledning och samordning kopplat till förändringarna i hälso- och sjukvårdslagen.

Säkerhetsenheten har deltagit i Socialstyrelsens nationella dialogmöte för regionernas tjänstepersoner i beredskap (TiB). Syftet är att upprätthålla en god förmåga till samverkan vid särskilda händelser inom TiB-funktionens ansvarsområde. Under dialogmötet behandlades förändringar i hälso- och sjukvårdslagen och vad dessa innebär för TiB-funktionen, genomförande av medicinska evakueringar nationellt, nordiskt och internationellt samt hur TiB-funktionen kopplas till svensk och nordisk masskadeplan.

Regionen har deltagit i landshövdingens rundabordssamtal inom beredskapsområdet elförsörjning. Syftet var att ge samhällsaktörer möjlighet att utbyta erfarenheter, öka kunskapen och förståelsen samt knyta nya kontakter. Regionen knöt i samband med mötet kontakt med VD för Luleå Näringsliv i syfte att öka regionens förmåga att involvera civilsamhället i beredskapsplaneringen.

Regionen har påbörjat ett samarbete med Luleå tekniska universitet och Umeå universitet inom ramen för Campus Totalförsvaret Övre Norrland. Regionen kommer att stödja forskningen med sakkunskap inom området beredskap för CBRNE-hot och masskadehändelser i ett totalförsvarsperspektiv.

### **Utbildning för nya chefer**

I mars genomförde Hållbarhetsenheten utbildning inom etik, personcentrerat arbetssätt och social hållbarhet inom ramen för det utbildningsprogram som erbjuds nya chefer i regionen och som numera genomförs i egen regi. Cirka 40 nya chefer har därmed fått grundläggande kunskap inom dessa områden. Utvärderingarna visar att utbildningen fick goda omdömen från deltagarna.

### **Nätverksträff för barnrättsombud med fokus på juridik**

Drygt 30 barnrättsombud inom organisationen har deltagit i en nätverksträff den 25 mars på temat juridisk vägledning inom barnrätten. Under mötet medverkade representanter med juridisk och strategisk kompetens. Frågor om sekretess i förhållande till vårdnadshavare, barns samtycke till vård, utlämnande av uppgifter till socialtjänst och polis samt information om aktuellt barnrättsarbete behandlades.

### **Kemikalier**

Under mars har arbetet med övergången till intern samordning av kemikaliehanteringen fortsatt inför att nuvarande avtal löper ut. Nuläge och fortsatt inriktning för kemikaliearbetet har presenterats i regionledningsgruppen.

### **Samråd med nationella minoriteter och urfolk**

Samråd med nationella minoriteter och urfolk genomfördes den 13 och 16 mars. Representanterna för föreningarna fick information om Regionens nya sjukhus i Kiruna samt en genomgång av rapporten *Det är hemskt och magiskt samtidigt*.

Synpunkter inhämtades kring revideringen av Norrbottens kulturplan och den kommande strategiska planen. Vid samråden behandlades även reviderad handlingsplan för minoritetspolitik och urfolk, kommande revidering av hållbarhetsplan samt användningen av statsbidraget för 2025 och 2026.

### **Regional handlingsplan för folkhälsa**

Den 31 mars beslutade regionstyrelsen att Norrbottens folkhälsost strategi ska ersättas av en regional handlingsplan inom ramen för Norrbottensstrategin när nuvarande strategi löper ut vid årsskiftet. Motsvarande beslut har fattats av Länsstyrelsen i Norrbottens län och Norrbottens Kommuner.

Arbetet samordnas av Region Norrbotten i nära samverkan med länsstyrelsen och kommunerna, med utgångspunkt i nationell folkhälsopolitik och regionala hälsodata. Handlingsplanen tas fram i dialog med civilsamhället, samt i samråd med urfolk och nationella minoriteter. Planen ska omfatta perioden 2027–2031. I nuläget pågår arbete med att ta fram ett förslag på arbetsmodell/upplägg av handlingsplanen och under hösten kommer förslaget kommuniceras med övriga länet innan en färdig handlingsplan kan antas i juni 2027.